

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразін
Кафедра історії російської літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ректор Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

Віль БАКІРОВ

« 08 » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з історії російської літератури
для вступників на навчання для
здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація Російська література

Пояснювальна записка

Програму призначено для тих, хто вступає до аспірантури кафедри історії російської літератури ХНУ імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 10.01.02 – російська література.

Вступний екзамен до аспірантури базується на основі програми курсу «Історія російської літератури» та має на меті визначити рівень професійної підготовки потенційного аспіранта, ступінь повноти та ґрунтовності його знань в царині російської літератури, усвідомлення актуальних методологічних проблем дослідження літературного процесу та потенційну спроможність до їхнього вирішення на матеріалі майбутньої теми дисертаційного дослідження.

Базові знання з історії російської літератури в межах програми мають бути підкріплені навичками вільного оперування основними поняттями з історії та теорії літератури й використання новітніх тенденцій в аналізі та інтерпретації текстів різних художніх систем.

Необхідними умовами допуску до складання вступного іспиту до аспірантури є подання переліку власних наукових публікацій здобувача і реферату, відрецензованого потенційним науковим керівником. Тема реферату має віддзеркалювати майбутні наукові інтереси здобувача; обсяг реферату не повинен перевищувати 30 сторінок.

Структура екзаменаційного завдання

Вступне фахове випробування відбувається в усній формі та передбачає відповідь на 2 питання з історії російської літератури різних періодів, які містять і теоретичні аспекти. Відповідь на кожне з питань оцінюється у 50 балів.

Критерії оцінювання

Оцінка «відмінно» (90–100 балів) виставляється абітурієнту за:

- повну, розгорнуту, аргументовану відповідь на поставлені запитання;
- вільне володіння термінологією та чітке розуміння теоретичного матеріалу;

- правильне обґрунтування теоретичних положень історико-літературними фактами;
- послідовне, логічне викладення матеріалу;
- грамотність, дотримання норм літературної мови.

Оцінка «добре» (70–89 балів) виставляється за:

- неповну, але вірну і аргументовану відповідь на поставлені запитання;
- вільне володіння термінологією та чітке розуміння теоретичного матеріалу;
- правильне обґрунтування теоретичних положень історико-літературними фактами;
- послідовне, логічне викладення матеріалу;
- грамотність, дотримання норм літературної мови.

Допускаються неprincipiові погрішності, що стосуються перерахованих вище вимог.

Оцінка «задовільно» (50 –69 балів) виставляється тоді, коли:

- відповіді дані не менш, ніж наполовину;
- допущені фактичні та смислові неточності;
- теоретичні знання поверхневі, а термінологія неточна;
- матеріал викладається фрагментарно, з порушенням логічної послідовності;
- висновки не в усьому вірні або непереконливі;
- є стилістичні погрішності та не дотримання норм літературної мови.

Оцінка «незадовільно» (0–49 балів) виставляється, якщо:

- не дані відповіді на поставлені запитання;
- теоретико-літературні та історико-літературні знання низького рівня;
- істотні помилки у вживанні термінів;
- у викладі матеріалу та аргументації відсутня логіка;
- виявлено слабе володіння нормами сучасної російської літературної мови.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка з вступного вибробування складає не менше 50 балів.

ПРОГРАМА

Критерії і принципи періодизації російської літератури. Вчення про культурно-історичні епохи. Взаємодія “великих стилів”, “стилів епохи” та індивідуальних стилів. Особливості розвитку жанрової системи російської літератури. Уявлення про творчі методи, літературні напрями та течії російської літератури. Основні школи та напрямки літературознавчих досліджень з історії російської літератури. Дослідження з історії російської літератури в Україні, Харківська філологічна школа. Динаміка й вектори розвитку літературної критики. Російська література у світовому контексті.

Література Давньої Русі

Типологічні риси середньовічної літератури. Критерії періодизації. Жанрова система та її трансформації. Людина в літературі Давньої Русі. Дискусійні питання вивчення середньовічної літератури. Стильова динаміка середньовічної літератури. Середньовічна література і фольклор. Проблема авторства у середньовічному письменстві. Риси проторенесансу в творах XV століття. Експресивно-емоційний стиль. Своєрідність літератури XVI –XVII століть. Побутова повість XVII століття. Історичні повісті періоду “смути”. Демократична сатира. Трансформація житійного жанра. Художнє новаторство “Житія протопопа Аввакума”. Російська драматургія на початковому етапі розвитку. Виникнення силабічного віршування в російській літературі. Особливості російського бароко. Основні риси “перехідного” періоду російської літератури: нова модель світу та концепція людини. Новітні дослідження перехідного етапу розвитку мистецтва слова.

Література XVIII століття

Особливості літературного розвитку XVIII століття. Жанрова система та її еволюція. Актуальні проблеми вивчення російської літератури XVIII століття та її періодизації. Література Петровської епохи (першої чверті XVIII століття).

Російський класицизм, його національно-історична своєрідність. Реформа російського віршування XVIII століття. Сатири А. Д. Кантемира. Діяльність В. К. Тредіаковського – філолога-перекладача. Літературна творчість М. В. Ломоносова. Філологічні праці Ломоносова, закладення основ літературної мови. Теорія класицизму і драматургія О. П. Сумарокова.

Особливості розвитку поезії у другій половині XVIII століття. Поетичне новаторство Г. Державіна. Белетристика другої половини XVIII століття. Еволюція жанру роману в російській літературі. Творчість Ф. Еміна, М. Чулкова. Сатирична публіцистика М. І. Новікова. Розвиток драматургії у другій половині XVIII ст. Специфіка комедіографії Д. Фонвізіна, новаторство художнього методу письменника. Драматургія Я. Б. Княжніна.

Сентименталізм як напрям в російській літературі останньої чверті XVIII століття. Проза М. Карамзіна. Особливості стильової реформи. Просвітницькі ідеї в прозі О. Радищева. Художні відкриття письменників-сентименталістів у жанрі повісті.

Література першої половини XIX століття

Національна своєрідність та світове значення російської літератури XIX століття. Основні закономірності та етапи розвитку російської літератури першої половини XIX століття. Російський романтизм: загальна характеристика. Жанрова система поезії російського романтизму. Художня своєрідність творів К. Батюшкова. Літературна творчість В. Жуковського. Специфіка романтизму у творах декабристів. Жанрово-

стильові параметри прози О. Бестужева-Марлінського. «Горе з розуму» О. Грибоєдова як етапний твір російської драматургії. Новаторство басен І. А. Крилова.

Основні напрямки сучасної пушкіністики. Лірика О. С. Пушкіна у динаміці її жанрової системи. Поетика роману О. С. Пушкіна «Євгеній Онегін». Жанр поеми у творчості О. С. Пушкіна. Новаторство драматургії О. С. Пушкіна. Художня проза О. С. Пушкіна у парадигмі російської літератури. Літературно-критичні й естетичні погляди О. С. Пушкіна. Творчість О. С. Пушкіна і світовий літературно-культурний контекст.

Мотивна система й жанрово-стильові пошуки у ліриці М. Лермонтова. Жанр поеми у творчості М. Лермонтова. «Герой нашого часу» М. Лермонтова як філософський роман. Основні етапи й новітні тенденції лермонтознавства.

Романтизм у ранній творчості М. Гоголя. Проблеми циклізації. Типологічні характеристики драматургії М. Гоголя. Петербурзькі повісті М. Гоголя: поетика й проблематика, жанровий контекст. Композиційні принципи й жанрове новаторство поеми М. Гоголя «Мертві душі». Поетика комічного у творах М. Гоголя. Традиції бароко у творчості М. Гоголя. Творчість М. Гоголя у світовому літературному контексті. Актуальні питання світового й вітчизняного гоголезнавства.

«Натуральна школа»: склад, естетична програма, художня практика. Основні жанрові тенденції у творчості представників «натуральної школи» й новий етап розвитку прози у російській літературі. Художня проза О. Герцена, її філософсько-естетичні й поетологічні принципи, жанрове новаторство.

Основні естетичні системи російської літератури першої половини XIX століття. Російсько-українські літературні зв'язки першої половини XIX століття. Російська література першої половини XIX століття у світовому літературному контексті. Новітні дослідження літературного процесу першої половини XIX століття.

Література другої половини XIX століття

Філософська та естетична платформи літератури періоду. Основні літературні напрямки, течії, школи. Типологічні різновиди реалізму. Проблема співвідношення романтизму і реалізму (сучасні концепції). Основні тенденції в журналістиці та літературній критиці. Динаміка зміни типового «героя часу», основні соціально-культурні типи. Жанрова система періоду. Ріст світового визнання російської літератури.

Основні художньо-естетичні напрямки в поезії. Філософська лірика Ф. Тютчева. Імпресіоністичне начало в ліриці О. Фета. Творчість М. Некрасова.

О. Островський як творець російського національного театру. Драматургічні принципи О. Островського, їх динаміка.

Жанрова система творчості І. Тургенєва. Особливості художнього методу І. Тургенєва та створеного ним романного жанру. Системна єдність романів І. Гончарова, їх наративна природа, особливості способу типізації, специфіка конфлікту. Проблематика, поетика, художні особливості роману М. Чернишевського «Що робити?». Жанрова поетика та художній метод «Історії одного міста» М. Салтикова-Щедріна. Концепція «примарної дійсності» та її відображення в романі М. Салтикова-Щедріна «Пани Головлєви». Жанрова та стильова своєрідність творчості М. Лєскова.

Поліфонічний тип мислення та поліфонічний роман Ф. Достоевського. «Фантастичний реалізм» та особливості художнього методу Ф. Достоевського. Філософсько-етична проблематика та її художнє втілення в творчості Ф. Достоевського. Внесок Ф. Достоевського в світову художню культуру.

Творчий метод Л. Толстого: концепція «текучої» людини, епічність художнього мислення, специфіка психологічного аналізу тощо. Творча еволюція Л. Толстого. Особливості моделювання жанрів у творчості

Л. Толстого.

Літературний рух 1880-х років. Література «перехідного» часу. Перебудова жанрової системи. Зміни в художньому методі. Творчість В. Короленка. Творчий метод В. Гаршина як явище російського предмодерну.

Новаторство А. Чехова-прозаїка. Новаторство драматургії А. Чехова, співвідношення її з європейською «ною драмою».

Література кінця XIX – початку XX століття

Загальна характеристика літературного процесу кінця XIX – початку XX століття (1890 – поч. 1920-х років). Особливості світосприйняття людини fin de siècle; вплив філософії Шопенгауера, Ніцше, В. Солов'єва та ін. на естетичні теорії та художню практику російської літератури. Естетична полеміка між реалізмом та модернізмом. Ідея синтезу мистецтв. Дискусійні аспекти новітніх концепцій літературного процесу кінця XIX – початку XX століття у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві.

Формування та типологія модерністських напрямів у російській літературі. Російський символізм: типологія, еволюція, жанрова система, загальна характеристика, наукова рецепція у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві. Поезія російського символізму: «старших» символістів петербургської (Д. Мережковського, З. Гіппіус, Ф. Сологуба) та московської (В. Брюсова, К. Бальмонта) групи, «молодших» символістів (О. Блока, А. Белого). Неоміфологічні романи та новелістика Д. Мережковського, Ф. Сологуба, В. Брюсова, А. Белого. «Нова драма» О. Блока, Л. Андрєєва та ін. Система індивідуально-авторських та загальносимволістських міфів

Постсимволізм: естетика та поетика акмеїзму (лірика та новелістика М. Гумільова, поезія А. Ахматової та О. Мандельштама).

Типологія, маніфести та авангардистська художня практика російського футуризму (лірика В. Хлебнікова, В. Маяковського та ін.).

«Проміжні» явища в літературі: проблема синтез реалізму, символізму, імпресіонізму, експресіонізму в художньому світі Л. Андрєєва.

Поетика неореалізму та жанрова система прози І. Буніна, О. Купріна, М. Горького 1890-х – 1910-х років; специфіка «нової драми» М. Горького.

Література першої половини XX століття

Наукові концепції розвитку літератури XX століття. Специфіка розвитку літератури після 1917 року. Актуалізація публіцистичних жанрів. Основні літературні течії, письменницькі об'єднання та групи 1917-х – 1920-х років.

Особливості літературного процесу 20-х років. Поетична творчість С. Єсеніна, традиції фольклору та російської класики в його поезіях. Художнє новаторство поезії М. Цвєтаєвої, В. Маяковського. Поетична творчість Б. Пастернака. Жанр поеми в літературі 20-х років. Лірична, ліро-епічна поема. Художня своєрідність лірики О. Мандельштама, Г. Ахматової. Поетика авангарду в російській літературі: типологічні риси, історична динаміка.

Розвиток прози у 20-ті – 30-ті роки. Специфіка орнаментального стилю прози Б. Пільняка, Є. Замятіна, І. Бабеля, Вс. Іванова, І. Бабеля. Трансформація неореалізму. Жанрова система творчості Є. Замятіна. Розквіт сатири у російській літературі 20-х років (М. Зощенко, М. Булгаков, М. Ердман, І. Ільф та Є. Петров).

Відображення історії та духовних пошуків інтелігенції у романі М. Горького «Життя Кліма Самгіна». Поетика роману-епопеї М. Шолохова «Тихий Дон». Філософська проблематика, концепція людини і світу в прозі А. Платонова. Творчість А. Платонова в контексті світової літератури.

Творчість М. Булгакова – прозаїка та драматурга. Поетика роману «Майстер і Маргарита».

Особливості розвитку літератури у 30-ті роки. Дискусії про літературну мову і формалізм у літературі. Процеси уніфікації та «одержавнення» літератури. Канон соцреалізму. Міфотворчість літератури «соціалістичного спрямування». Наукові дискусії щодо поняття «соцреалізм».

Загальна характеристика літератури «першої хвилі» еміграції. Художні особливості творів Г. Газданова.

Роман Б. Пастернака «Доктор Живаго» в контексті російської історичної та філософської прози.

Література другої половини ХХ століття

Російська література II пол. ХХ століття в контексті динаміки світового мистецтва слова. Періодизація літературного процесу другої половини ХХ століття та характеристика його основних напрямів (соцреалізму, постмодернізму, постреалізму).

Особливості літературного процесу періоду «відлиги». Лірико-психологічне оповідання як «форма часу» (Ю. Казаков, С. Антонов, Ю. Нагібін).

Специфіка художнього методу В. Набокова.

Військова проза як провідний напрям в літературному процесі періоду «відлиги». Роман В. Гроссмана «Життя та доля». «Табірна тема» в російській літературі радянського періоду (твори О. Солженіцина, В. Шаламова, С. Довлатова та ін.).

Новаторські пошуки Й. Бродського. Молоде покоління в мистецтві слова 1960-х – 1970-х років. Вектори розвитку прози. Динаміка драматургії. Формування „нової хвилі” в прозі і драматургії. Література андеграунду. Художні особливості літератури зарубіжжя „третьої хвилі”.

Загальна характеристика літературного процесу 70-х – 90-х років. Кінець 1980-х – початок 1990-х років як переломний етап у розвитку російського мистецтва слова. Постмодернізм. Закономірності літературного процесу кінця XX століття. Художні особливості та динаміка постмодерної літератури. Переосмислення історичного досвіду в літературі реалізму. Російська постмодерністська проза 90-х років. Стильовий синтез в літературі кінця XX – початку XXI століття. Особливості перехідного художнього мислення в літературі межі століть.

Питання вступного іспиту

1. Критерії і принципи періодизації історії російської літератури.
2. Особливості розвитку жанрової системи російської літератури.
3. Уявлення про творчі методи, літературні напрями та течії російської літератури.
4. Дослідження з історії російської літератури в Україні.
5. Основні закономірності та етапи розвитку російської літератури першої половини XIX століття.
6. Російський романтизм: загальна характеристика та жанрова система.
7. Лірика О. С. Пушкіна у динаміці її жанрової системи.
8. Поетика роману О. С. Пушкіна «Євгеній Онегін».
9. Жанр поеми у творчості О. С. Пушкіна.
10. Художня проза О. С. Пушкіна у парадигмі російської літератури.
11. Мотивна система й жанрово-стильові пошуки у ліриці М. Лермонтова.
12. Жанр поеми у творчості М. Лермонтова.
13. «Герой нашого часу» М. Лермонтова як філософський роман.
14. Романтизм у ранній творчості М. Гоголя.
15. Типологічні характеристики драматургії М. Гоголя.
16. Петербурзькі повісті М. Гоголя: поетика й проблематика, жанровий

контекст.

17.Композиційні принципи й жанрове новаторство поеми М. Гоголя «Мертві душі».

18.Типологічні різновиди реалізму другої половини ХІХ століття.

19.Жанрова система російської літератури другої половини ХІХ століття.

20.Основні художньо-естетичні напрямки в поезії: філософська лірика Ф. Тютчева., імпресіоністичне начало в ліриці О. Фета, творчість М. Некрасова.

21.Драматургічні принципи О. Островського, їх динаміка.

22.Особливості художнього методу І. Тургенєва та створеного ним романного жанру.

23.Системна єдність романів І. Гончарова, їх наративна природа, особливості способу типізації, специфіка конфлікту.

24.Жанрова поетика та художній метод «Історії одного міста» М. Салтикова-Щедріна.

25.Жанрова та стильова своєрідність творчості М. Лєскова.

26.Поліфонічний тип мислення та поліфонічний роман Ф. Достоевського.

27.Філософсько-етична проблематика та її художнє втілення в романах Ф. Достоевського.

28.Творчий метод Л. Толстого: концепція «текучої» людини, епічність художнього мислення, специфіка психологічного аналізу тощо.

29. Типологія романів та особливості моделювання жанрів у творчості Л. Толстого.

30. Літературний рух 1880-х років: перебудова жанрової системи, зміни в художньому методі. Творчість В. Короленка та В. Гаршина.

31.Новаторство А. Чехова-прозаїка.

32.Новаторство драматургії А. Чехова, співвідношення її з європейською «новою драмою».

33.Загальна характеристика літературного процесу кінця ХІХ – початку

XX століття (1890 – поч. 1920-х років).

34. Російський символізм: типологія, еволюція, жанрова система, загальна характеристика, наукова рецепція у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві.

35. Поезія російського символізму: «старших» символістів петербургської (Д. Мережковського, З. Гіппіус, Ф. Сологуба) та московської (В. Брюсова, К. Бальмонта) групи, «молодших» символістів (О. Блока, А. Белого).

36. Неоміфологічні романи та новелістика Д. Мережковського, Ф. Сологуба, В. Брюсова, А. Белого.

37. Модерністська «нова драма» О. Блока, В. Брюсова, Л. Андрєєва та ін.

38. Постсимволізм: естетика та поетика акмеїзму (лірика та новелістика М. Гумільова, поезія А. Ахматової та О. Мандельштама).

39. Типологія, маніфести та авангардистська художня практика російського футуризму (лірика І. СєВ. Хлебнікова, В. Маяковського та ін.).

40. «Проміжні» явища в літературі: проблема синтез реалізму, символізму, імпресіонізму, експресіонізму в художньому світі Л. Андрєєва.

41. Поетика неореалізму та жанрова система прози І. Буніна, О. Купріна, М. Горького 1890-х – 1910-х років; специфіка «нової драми» М. Горького.

42. Специфіка розвитку літератури після 1917 року. Основні літературні течії, письменницькі об'єднання та групи 1917-х – 1920-х років.

43. Особливості літературного процесу 20-х років. Поетична творчість С. Єсеніна, М. Цвєтаєвої, В. Маяковського, Б. Пастернака.

44. Розвиток прози у 20-ті – 30-ті роки. Трансформація неореалізму. Роман –антиутопія «Ми» в жанровій системі творчості Є. Замятіна.

45. Відображення історії та духовних пошуків інтелігенції у романі М. Горького «Життя Клима Самгіна».

46. Поетика роману-епопеї М. Шолохова «Тихий Дон».

47. Філософська проблематика, концепція людини і світу в прозі А. Платонова. Творчість А. Платонова в контексті світової літератури.

48. Творчість М. Булгакова – прозаїка та драматурга. Поетика роману «Майстер і Маргарита».

49. Особливості розвитку літератури у 30-ті роки. Процеси уніфікації та «одержавнення» літератури, канон соцреалізму.

50. Загальна характеристика літератури «першої хвилі» еміграції, проблематика та поетика романів В. Набокова та Г. Газданова 1930-х років.

51. Роман Б. Пастернака «Доктор Живаго» в контексті російської історичної та філософської прози.

52. Російська література II пол. XX століття: періодизація літературного процесу другої половини XX століття та характеристика його основних напрямів (соцреалізму, постмодернізму, постреалізму).

53. Особливості літературного процесу періоду «відлиги». Лірико-психологічне оповідання як «форма часу» (Ю. Казаков, С. Антонов, Ю. Нагібін).

54. Специфіка художнього методу В. Набокова та поетика його романів англomовного періода творчості.

55. «Військова проза» як провідний напрям в літературному процесі періоду «відлиги». Роман В. Гроссмана «Життя та доля».

56. «Табірна тема» в російській літературі радянського періоду (твори О. Солженіцина, В. Шаламова, С. Довлатова та ін.).

57. Новаторські пошуки Й. Бродського.

58. Формування „нової хвилі” в російській прозі та драматургії. Література андеграунду.

59. Кінець 1980-х – початок 1990-х років як переломний етап у розвитку російського мистецтва слова. Постмодернізм: естетична система та основні представники.

60. Закономірності літературного процесу кінця XX – початку XXI століття. Російська постмодерністська проза 90-х років. Стильовий синтез в літературі кінця XX – початку XXI століття. Особливості перехідного художнього мислення в літературі межі століть.

Література

- Теория литературы. Том 2. Произведение. М.: ИМЛИ РАН, 2011.
- Теория литературы: Том 3: Роды и жанры. М.: ИМЛИ РАН, 2001.
- Теория литературы: Том 4: Литературный процесс. М.: ИМЛИ РАН, 2003.
- Хализев В.Е. Теория литературы: Учеб. М.: Высш. шк., 1999.
- Теория литературы: Учебное пособие: В 2-х т. / Под ред. Н.Д. Тамарченко. М.: Изд. Центр «Академия», 2004.
- Литературная энциклопедия терминов и понятий / Под ред. А.Н. Николюкина. М.: НПК «Интелвак», 2001.
- Поэтика: Словарь актуальных терминов и понятий / Гл. науч. ред. Н.Д. Тамарченко. М.: Изд-во Кулагиной; Intrada, 2008.
- Потебня А.А. Теоретическая поэтика. М.: Высшая школа, 1990.
- Кочеткова Н.Д. Литература русского сентиментализма (эстетические и художественные искания. СПб.: Наука, 1994.
- История русской литературы XIX века: 1800–1839 годы: В 2-х частях / Под ред. В.Н. Аношкиной, Л.Д.Громовой. М.: Владос, 2001.
- История русской литературы XIX века: 1840–1860 годы: В 2-х частях / Под ред. В.Н. Аношкиной, Л.Д.Громовой. М.: Оникс, 2006.
- Минералов Ю.И. История русской литературы XIX века (40—60-е годы): Учеб. пособие. М.: Высш. шк., 2003.
- Манн Ю.В. Русская литература XIX века. Эпоха романтизма. М.: РГГУ, 2007.
- Лермонтовская энциклопедия / Гл. ред. В.А. Мануйлов. М.: Сов. энциклопедия, 1981.
- Манн Ю.В. Поэтика Гоголя. 2-е изд., доп. М.: Худож. лит., 1988.
- Непомнящий В. С. Пушкин. Избранные работы 1960-х-1990-х гг. В 2-х книгах. М.: Жизнь и мысль, 2001.
- Поддубная Р.Н. О творчестве Пушкина 1830-х годов. Харьков: Основа, 1999.
- Поддубная Р. Н. Современность классики : избранные труды / Р.Н. Поддубная ; сост. И. И. Московкина, Т. А. Шеховцова. Харьков: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015.
- Линков В. Я. История русской литературы (вторая половина 19 века): Учебное пособие. М.: Изд.-во Моск. ун-та, 2010.
- История русской литературы XIX века (вторая половина) / Под ред. Н.Н. Скатова. 2-е изд., дораб. М.: Просвещение, 1991.
- История русской литературы 19 века (вторая половина) / Под ред. Ю. Лебедева. М.: Просвещение, 1991.

История русской литературы XIX века: 70–90-е годы: Учебник / Под ред. В.Н. Аношкиной, Л.Д. Громовой, В.Б. Катаева. М.: Изд-во МГУ, 2001.

Недзвецкий В.А. И.С. Тургенев: логика творчества и менталитет героя: Курс лекций для магистрантов. М.: Изд-во МГУ, 2011.

Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского // Бахтин М.М. Собр. соч. в 7 т. Т.6. М.: Языки славянской культуры, 2002.

Сараскина Л.И. Испытание будущим. Ф.М. Достоевский как участник современной культуры. М.: Прогресс-Традиция, 2010.

Сливицкая О.В. «Истина в движении»: О человеке в мире Л. Толстого. СПб.: Амфора. ТИД Амфора, 2009.

Чудаков А.П. Поэтика Чехова. Мир Чехова: возникновение и утверждение. СПб.: Азбука: Азбука-Аттикус, 2016.

Катаев В.Б. Проза Чехова: проблемы интерпретации. М.: Изд-во МГУ, 1979.

Сухих И.Н. Проблемы поэтики Чехова. СПб: Изд-во СПб. гос. ун-та, 2007.

Зингерман Б. Очерки истории драмы XX века: Чехов, Стринберг, Ибсен, Метерлинк, Пиранделло, Брехт, Гауптман, Лорка, Ануй. М.: Наука, 1979.

Руднев В.П. Словарь культуры XX века: Ключевые понятия и тексты. М.: Аграф, 1999.

Русская литература рубежа веков (1890-е – начало 1920-х годов): В 2-х кн. / РАН Ин-т мир. лит. им. А.М. Горького; отв. ред. В.А. Келдыш. М.: Наследие. Кн. 1. 2000; Кн. 2. 2001.

Келдыш В.А., Дьякова Е.А. История русской литературы конца XIX – начала XX века: В 2-х т.. М.: Академия, 2007.

Пахарева Т.А. Русская литература рубежа XIX– XX веков. Курс лекций. Учеб. пос. для студентов-филологов. Киев: Изд. Дом Дмитрия Бураго, 2015.

Поэтика русской литературы конца XIX – начала XX века: Динамика жанра. Общие проблемы. Проза / Науч. ред.: В.А. Келдыш, В.В. Полонский. М.: ИМЛИ РАН, 2009.

Русский космизм: Антология философской мысли / Сост. С.Г. Семеновой, А.Г. Гачевой. М.: Педагогика-Пресс, 1993.

Клюс Э. Нищие в России: Революция морального сознания. СПб.: Академ. проект, 1999.

Минц З.Г. О некоторых «неомифологических» текстах в творчестве русских символистов // Минц З.Г. Блок и русский символизм: Избранные труды: В 3 кн. Кн. 3: Поэтика русского символизма. СПб.: Искусство. СПб., 2004.

Силард Л. Поэтика символистского романа конца XIX – начала XX в. (В. Брюсов, Ф. Сологуб, А. Белый) // Проблемы поэтики русского реализма XIX в. Л., 1984. С.

- Ильев С.П. Русский символистский роман: Аспекты поэтики. Киев: Лыбидь, 1991.
- Колобаева Л.А. Русский символизм. М.: Изд-во МГУ, 2000.
- Буренина О.Д. Символистский абсурд и его традиции в русской литературе и культуре первой половины XX века. СПб.: Алетейя, 2005.
- Топоров В.Н. Петербургский текст русской литературы: Избранные труды. СПб.: «Искусство-СПБ», 2003.
- Тамарченко Н.Д. Русская повесть Серебряного века: (Проблемы поэтики сюжета и жанра). М.: Intrada, 2007.
- Иванов Вяч. Вс. Звездная вспышка. (Поэтический мир Н.С. Гумилева) // Гумилев Н. Стихи: Письма о русской поэзии. М., 1989. С. 5–32.
- Спивак Р.С. Русская философская лирика: 1910-е годы. И. Бунин, А. Блок, В. Маяковский. М.: Флинта: Наука, 2005.
- Заманская В.В. Экзистенциальная традиция в русской литературе XX века: Диалоги на границах столетий: Учебное пособие М.: Флинта: Наука, 2002.
- Русский футуризм: Теория. Практика. Критика. Воспоминания / Сост. В.Н. Кирехина, А.П. Зиненков. М.: Наследие, 1999.
- Сливицкая О.В. «Повышенное чувство жизни»: мир Ивана Бунина. М.: Российск. гос. гуманит. ун-т, 2004.
- Московкина И.И. Между «pro» и «contra»: координаты художественного мира Леонида Андреева. Харьков: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2005.
- Удодов А.Б. Феномен М. Горького как эстетическая реальность: генезис и функционирование (1880-е – начало 1900-х годов). Воронеж, 1999.
- История русской литературы XX века (20–90-е годы): Основные имена: Учебное пособие для филол. ф-тов ун-тов / Отв. ред. С.И. Кормилов. М.: Изд-во МГУ, 1998.
- Голубков М.М. Русская литература XX века. После раскола: Учебное пособие. М., 2001.
- Сухих И.Н. Двадцать книг XX века: Эссе. СПб.: Паритет, 2004.
- Лихачев Д.С. Борис Леонидович Пастернак // Пастернак Б. Собр. соч. в 5-ти т. М., 1989. Т. 1. С. 544.
- Гаспаров Б.М. Из наблюдений над мотивной структурой романа М.А. Булгакова «Мастер и Маргарита» // Гаспаров Б.М. Литературные лейтмотивы. М., 1994. С. 28 – 82.
- Семенова С.Г. Русская поэзия и проза 1920 – 1930-х годов. Поэтика – Видение мира – Философия. М, 2001.
- Русская литература XX века: В 2-х т. / Под. ред. Л. П. Кременцова. М.: Академия, 2005.

Гордович К.Д. История отечественной литературы XX века. Пособие для гуманитарных вузов. СПб.: Изд-во Петербургский ин-т печати, 2000.

Русская литература XX века: Школы, направления, методы творческой работы.: Учебник для студентов высших учебных заведений / Под ред. С. И. Тиминой. СПб: Изд-во «Logos»; М.: Высшая школа, 2002.

Мусатов В.В. История русской литературы первой половины XX века (советский период). М.: Высшая школа, Академия, 2001.

Корниенко О. А. Мифопоэтическая парадигма русской прозы 30-х годов XX века: Векторы эстетического поиска в литературе метрополии и зарубежья. Киев: Логос, 2006.

Заярная И.С. Барокко и русская поэзия XX ст.: Типология и преемственность художественных форм. Киев: Издательско-полиграфич. центр Киевский университет, 2004.

Лейдерман Н., Липовецкий М. Современная русская литература: 1950–1990-е годы: пособие для студ. высш. учеб. заведений: В 2-х т. М.: Академия, 2002.

Канунникова И.А. Русская драматургия XX века. М.: Флинта, 2003.

Нефагина Г.Л. Русская проза конца XX века. М.: Флинта, Наука, 2005.

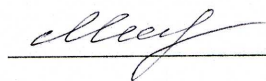
Мережинская А.Ю. Русская постмодернистская литература: Учебник. Киев, 2007.

Мережинская А.Ю. Русский литературный постмодернизм. Киев, 2004.

Литература русского зарубежья. Третья волна эмиграции: Учебное пособие / Л.И.Шевченко, А.Ю.Мережинская, И.С.Заярная, К.М.Пахарева. Киев: Рута, 2003.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка з вступного вибробування складає не менше 50 балів.

Голова предметної комісії

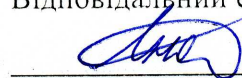
Ірина МОСКОВКІНА

Програму затверджено на засіданні приймальної комісії

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол № 2 від 08 лютого 2021 р.

Відповідальний секретар

Ольга АНОЩЕНКО